

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آیلنی
(۱۳۰) غروشددر.

[نسخه سی ۵ فروش،
سنه لکی ۲۰ نسخه در.]

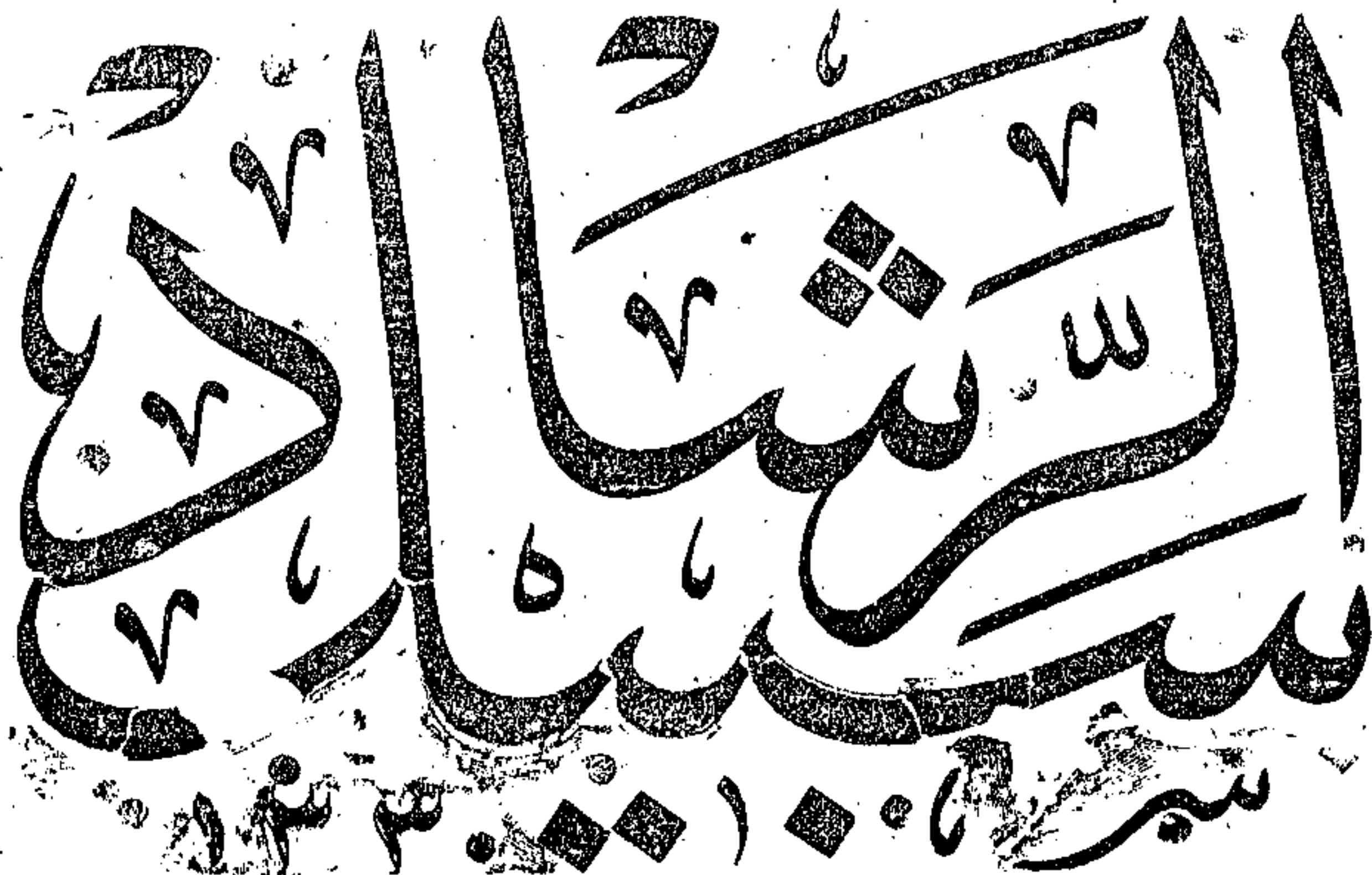
اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسلكه موافق آثار مع المودنیه
قبول اولنور. درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولونماز.

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفتعلق مجموعه اسلامیه در

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

وتكامله ايجونده لازمدر . چونكه دين حق فضيلت اخلاقيه ديك اولديغندن [۱] جمعيتك بقا و آهنگنى محافظه آنجق بونكه ممكن اوله بيلور .

في الحقيقه بوكونكي فلسفهيه كوره اخلاق ، حريتميزي حسن استعمال ايتك علمي عد ايديلكدهدر . بوتلقيه نظراً اخلاق علمي ، وظيفه علمندن باشقه برشي اوليور ديمكدر . وظيفه ايسه ، على العاده (خير) ك ايشلمه سندن عبارتدر كه بونك حصولنده (فضيلت) نامي ويريلكدهدر .

كوريلور كه فضيلتي تلقين و تأييد اعتباريله اخلاق ايله دين متعبد بولنورلر . چونكه دين ، انسانلري برطاقم وظيفه لره مكلف طومتق اعتباريله حريت بشريتك حسن استعمالى اصوللريني تعيين ايتديكي كبي معروفى امر ، منكرى نهى صورتيله ده فضيلتي تلقين ايتكدهدر . اخلاقك هر هانكي بر جمعيت ايجون لزومنده شبه اولمديغندن فايده سي فضيلت اخلاقيه و حريتك حسن استعمالى تأمين دن عبارت اولان دينك لزومي بوضورتله ده تحقق ايديلور ديمكدر .

• دين ، بشريت اوزونده اكتمل قانونلردن ، اك صيقي نظاملردن داهاقوى و داهانافذ بر حاكمدر . چونكه منشائى مقدسدر . بواعتبارله جمعيتك محافظه آهنگى ايجون دين قدر ضرورى اولان برعامل يوقدر .

ضابطه دينيه ، انساندن هيچ بروقت آيريلميان ، نرهده ونه زمان اولورسه اونى دائماً تحت نظارتنده بولنديران برقوت اولديغندن انسانى كيزلى ، آشكار هر درلو فناقلردن منع ايدمجهكي كبي هرنوع ايبلكلرده سوق ايدر . حالبوكه هيچ بر قانون ، هيچ بر نظام كندى كنديسنه بونتيجه بي مكمل تأمين ايدم . مادامكه انسان فطرتاً خودكامدر . اوحالده فرصت بولور وقانون وضابطه نك ترصددن آزاده قالديقى حس ايدرسه بالطبع خودپرستلىكنك ايجاباتى يابمقده تردد ايتز . بوضعيته انسانى فناقلدن منع ايدمجهك يكانه قوت ضابطه دينيهدر . دين سايه سنده ، علم الهيك خفي ، جلى هر شينه تعلق ايتديكنى بيان انساننده قوتلى براراده حاصل اولور . واه ، بواراده سيله خودكاملىك احتراصات و تمايله غلبه ايتدكن باشقه ديكر كاملق مرتبه سنه بيله اعتلا ايدر . يعنى (شر) دن محتنب و (خير) . مواظب اولور . ايشته ديندارلرك قوتلى براراده وسعيه صاحبي اولدقلى ايجوندر كه بولورده فضيلت اخلاقيه متين و صلابتلىدر . بناء عليه ديندارلر فردلردن متشكل جمعيتدهده مستمر بر نظام و آهنگ بولنور .

فلسفه علميه و اخلاقيه علماسندن مشهور (الكسى برتران) ك بيله ، « معتقد كيمسه لره موجود اولان ايمان ، اخلاق ايجون بك قيمتلى بر استنادكاهدر . وبونقطه اصلا جاى اشتباه دكلدر . اخلاق [۲] (انما بشت لانهم مكارم الاخلاق) و (الاسلام حسن الخلق) حديث شريفلى بوحقيقى تصريح ايديلورلر .

اقتضاسندندر . نته كيم كتب مالكيه و سائرده بو خصوص ايضاح اولونهرق تزويج ايدمجهك حاكم شرعى بولوندينى صورته آتلى قومشورلى اولان جماعت مسلمينك تزويج ايدم بيله جكارى تصريح اولونمشدر . حكومت جليله اسلاميه نك شاننه دوشن بيوايكانك معيشت استقباللريهم تأمين ايلكدر ، يتيم و يتيمله لرك وليستى بر اقوب سبب وقايه و سعادتلى اوله حق نكاحدن منع ايله سوروندرمك دكلدر .

ايشته بو فصلك اهل اسلامه تعلق ايدن سكز ماده سندن يديسى موافق شريعت و مصاححت اولمدينى كوروليور .

صدرالدين

بشرى جهيتلر ايجون دينك لزومى

— ۱ —

(دين حق) . كه اديان سماويه دن وبالحاصله بولنردن تحريف وتغيردن مصون قالان واك صوكنجى اولقى اعتباريله اكتمل بولنان اسلاميتدن عبارتدر . جمعيتك ناظمى بولنقى اعتباريله كنديسندن هيچ بر صورتله استغنا ايديله مز . چونكه دين حقك فايده سي ، جمعيت بشريه نك آهنگ سعادت وسلامتى تأميندن عبارتدر . جمعيت بشريه ايسه بويله برناظمه دائماً محتاجدر .

تجليات حياتيه سنى تدقيق ايتديكمز زمان ، كوريبورزكه انسان دينيان مخلوق ، غريزيات (فيزيولوژى) اعتباريله خودكام برحيواندن باشقه برشي دكلدر . عصر اخيرك اك مشهور فيلسوفلردن (نيچه) و (شوپنهاور) ك حياتى (حرص) و (آرزو) دن عبارت اولهرق كوسترملرى ده بويولدهكي تدقيقك حاصل ايتديكي قاعتك برنتيجه سي در . شوحالده فطرتاً احتراصات محكوم اولان انسانلر آره سنده اجتماعى حياتك تشكىل ايدم بيلمه سي ايجون اول امرده خودكاملق و خود پرستلىكه بولنرك مولودى اولان تمايلات سفيله وتجاوزات غير محقه دن تجرد ايتك ايجاب ايدر . فردى فردى آرزولرينه ، نفسانى احتراصلرينه حاكم اولمديقه ، اجتماعى برحيات ياشايه مز . يعنى تعبير معروفيله مدنى اوله مز . ديمك اوليور كه خلقت بهيميه اعتباريله برحيوان مفترس دن فرقى اوليان افراد بشرك منويات مضره واحتراصات جنايه لرينى تعديل وضبط ايدمجهك ، خودكاملقلرينه غلبه ايتديره جك برضابطه يه احتياج قطعى واردر . ايشته بوضابطه (دين) در .

دينى ضابط اولمسيدي ، انسانلر آره سنده اخلاقى وحقوقى ضابطه لرك تأسس ايتمه سي امكانسزدي . دين ، فردلى مقدس طويغو واعتقادلره برلشديره رك مى وجدانى وجوده كترين برعامل مهم اولقى اعتباريله ضرورى والزم بولندينى كبي جمعيتلرك اعتلا

دینیک هینی زمانده بر اخلاق فلسفی اولدیغنده شبهه یوقدر . سوزلریله بو حقیقه اعترافه مجبور اولدیغی کوریورز .

بشریت ایچون اخلاق دینی نك اهمیت اوقدر بویوک و اودرجه مهم درکه بر ملت ایچون بونك سقوطلندن داما بویوک برفلاکت یوقدر دنیلسه مبالغه ایدلش اولمز . انکثره حکما سندن مشهور (هربرت سبنسر) که او امر اخلاقه مقدس اولدقاری بیان اولنان منه اولنده حائز اولماری لازم کلن حکم وقوتی بوکون غائب ایدیورلر . اخلاق دینی نك بوضووته انحطاط وزواله یوز طومسی قدر مدھش ، يك آز فلاکت واردر ، یولنده کھی تلفی نه قدر واردر .

ترقیات مادیه یی هدف اتخاذا ایدن عصر حاضرده ، یالکز دینك مکل ، اخلاق بیله لزومینلغی ادما ایدن بعض طاشقینلر بولندی کھی اخلاقسز بر جمعیتک ایدار اوله میه حقیقته قانع اولانلردن آنلک جمعیتی تنظیم ایدمک اساسات اخلاقیه یی وجدانه ته میل ایدمک بو صورتله دیندن استغنا حاصل ایتدیرمک ایسته یلرده موجوددر .

اخلاق دینیک لازم کلن حکم وقوتی غائب ایتمه سی مدھش برفلاکت کھی کورن (سبنسر) بیله ، بو یولده ابر اخلاق تأسیسه قالمش ، فقطه موفق اوله مامشدر .

وجدان اوزرینه مؤسس بر اخلاق مایه تی تقدیر ایدمک بیلیمک ایچون اول و وجدان نه اولدیغی بیلیمک ایجاب ایدر . قاموس فلسفه مؤلفی (ادمون غوبلو Edmond goblots) نك وجدان ، خیر و شری فرق و تمیز ایتمک ملکه سی صورتنده تعریف ایتمش اولدیغی کوریورز [۱] خیر و شر فرق و تمیز ملکه سندن عبارت اولان وجدان اوزرینه بر اخلاق تأسیس اتمک ایسته یلر دیورلر که :

«اگر بز بر فمک قیمت اخلاقیه سی تمیز ایچون بر استعداد طبیعی به مالک بولمسیدق ، علم اخلاق ده هیچ بر زمان ممکن اوله مزدی . برفمک اخلاقی و غیر اخلاقی اولمسی انتاج ایدن خاصه ، شعوره طائد برشی دکدر . بالعکس بو وجدانک وظیفه سی در . خیری شردن تمیز ایچون شعور بر شاهد ، وجدان بر حاکمدر . کرک عذاب درونی ، کرک مظلومیت اخلاقیه ، شرف انسانیزک تعالی وانحطاطنک تقدیری کاملاً وجداندن نشأت ایدر . عقل ، (حسن سلیم) نامیه عمومیتله حق و باطله حکم ایتدیکی کھی (وجدان) نامی آلتنده یینه عمومیتله خیر و شر حقنده حکم ویرر . ایسته (وجدان) ایل (عقل عملی) دینیلن برشی در .»

کوریورز که خیر و شرک تقدیری وجدانه حل ایدلر ، اولنک عقلدن باشقه برشی اولدیغی ده قبوله مجبور اولملشدر .

(دین المرء عقله ومن لا عقل له لا دین له) حدیث شریفه نظراً [۲]

[۱] La conscience est la faculté de discerner le bien du mal.

[۲] انسانک دینی عقلی در . عقلی اولیانک دینی ده یولدر .

مسلمانلرجه وجدانک بو یولده تلقیسندن هیچ بر محذور یوقدر . فقط اونوتماق ایجاب ایدر که خیر و شری ، حلال و حرامی ، رذیلت و فضیلتی تقدیر ایدن عقل ایسه تعریف ایدن ده (دین) در . اساساً فلسفه اخلاقیه هلماسنک ، (خیری شردن تمیز ایچون شعور بر شاهد ، وجدان بر حاکمدر) سوزلری ده نتیجه اعتباریله بوندن باشقه برشی دکدر . اخلاقونک توضیحنه کوره وجدانک خدمتی مضاعفدر . یعنی وجدان هم قانونی ادراک ایدر ، همده تطبیق ایلر . وجدانک قانونی ادراک خصوصندن خطا ایتمه سی قبول اوله ییلورسده تطبیق خصوص صنده دائماً خطایه معروض قالدینی شبهه سزدر . بوحال ، هر کون ، هر شخص ده کورولمکده در . احتراص و منفعت فکریی القا ایدن هر سفسطه وجدانک خدمت تطبیقیه سی اشکال ایتمکده ، اکمل مخلوقات اولان بشر ، غریزات سوقیه الک وحشی جانوارلر در که سینه اینمکده در . مشهور (لایبنچ) که (اگر هندسه اخلاق قدر بزم منافع احتراصاتمه مقابله ایسه ایدی (اوقلیدیس) و (آرهمید) که برهانلرینه رغماً ، اونو ده انکار و اخلال ایدر . هندسه به خیالات و قیاسات فاسده دن عبارتدر دیر ایدک) سوزی بو خصوصده نه بویوک بر حقیقی معن در . دینک که ، افعال و حرکاتک خیر و شر قانونلرینه تطبیق خصوصندن (عقلی عملی) به ، تعیر دیکرله وجدانه بر رهبرنوار لازمدر . چونکه بونک دائماً شایر مقدمه اولدیغی کوریورز ، بو رهبرک نافذ و حاکم اوله بیلیمسی ایچون مقدس بر مبنانه مربوط اولمسی ایجاب ایدر ، عکس تقدیرده وجدان ، کنديسني شایر تان سفسطه لره ، شخصی احتراصلره ، خودکاملق ایجاباتنه غلبه ایدمیز . منشائی قدسی اولان بو رهبر ایسه (دین) دن باشقه برشی اوله ماز .

کوریورز که وجدان اوزرینه تأسیس ایدیله حکم بر اخلاق بیله ، (دین) که معاونت و رهبرلکی اولمق سزین مفید بر مایه تی حائز اوله مامقده در . او حالده مادامکه بر جمعیت اخلاقسز اوله میور ، بوندن دینسزده اوله میه جنی نتیجه سی چیتمیزی ؟ چونکه ، دین اولدقجه ، عقل هلمیک غریزیه غلبه سی و اونک سور و کله دیکی سفسطه لردن قورتنیه بیلیمسی یعنی اخلاق تأسیسی ممکن دکدر .

بوکون هیچ بر دینه مربوط اولدقاری ادما ایتدکری حالده فضائل اخلاقیه رعایتکار اولدقاری کوریلن بعض ملحدک بولمسی ، بو ادما یی جوروته مز . چونکه علم اجتماعک (Sociologie) اثبات ایتدیکی اوزره هر فرد ، ایچنده بولندی جمعیتک تربیه سی تحتنده یتشدیک ایچون خبری اولمق سزین اوجمیه اجتماعی قناعت و وظیفه لرنده مشارک بولنور .

اخلاقی کوریان دینسزلر ، عصرلردنبری تربیه دینه ایچنده یاشامش ، تربیه دینه تلقینات و تأثیراتیله پرورشیات اولمش جمعیتلر آره سنده بویومش ، اولنرک تربیه لرینی آلمش ، انی و فنا حقنده کی

مع مافیہ ، قبول ایدہم کہ ملل مغزیہ میانندہ اخلاق کیت کیدہ
اطراد پیدا ایتکده اولدیفندن مدنی بر جمعیتہ منسوب اولان دینسر
فردلرده بویله وجدانی بر ندامت و محظوظیت حاصل اوله بیلیمکده در .
فقط ، بو محظوظیت و ندامتک ، اوفردلرک دیندار و مدنی بر جمعیت
آره سنده تربیه کورمش اولمزدن نشأت ایتدیکنه بر دلیل اقامه
ایدیلورمی ؟

امکانسز لفته رغماً ، بویله بر دلیل اقامه ایدیلورمی بیلیمکده فرض
ایتسه بیله ، بوندامت و محظوظیتک اخلاق قانونلرینک تمامی
تطبیق و محافظه سنه کافی اولدینی شهیدن آزاده در . چونکه ندامت
هر کسک درجه حساسیت کوره متحول اولدیفندن هیچ بر زمان
جنایتہ متناسب دکدر .

مدنی جمعیتلر منسوب اوله انسانلر کوریلورک : غایت بویوک
بر جنایت نظرلرندہ خفیف بر قباحث ماهیتی کچمیرور . اوله حساس
و محجوب وجدانی اربانه تصادف ایدیلورک ، اوافق بر قصوری ،
بویوک بر جنایت درجه سنده اعظام ایدیورلر . یتہ دائماً کوریلورزک ،
ندامت ، جنایتی اعتیاد ایدن انسانلرده کیتدیکه کسب خفت ایدیور .
حتی ، جنایتدن بر ندامت طویق شویله طورسون ، اونی بر ذوق
ایدینن بعض اعجوبه خلقتلر بیله بولور . اساساً انسان قباحث ایشله
ایشله نهایت عذاب وجدانی ، و ندامت حس ایدمه بیلیمکده بر حال
کله بیلیمکده در .

کوریلورک ، حس دینی دن محروم فردلرده تصور ایدیلن محظوظیت
و ندامت وجدانی ، قانون اخلاقی ایچون هیچ بر زمان بر قوه مؤیدہ
اوله مامقده در . وجدانک بر قوه مؤیدہ اوله بیلیمه سی ایچون تأثیرات
دینیہ آلتیده بولمسنه و بو تأثیراتله دائمی صورتده ایقاز و انکشاف
ایتدیریلیمه لزوم قطعی واردر .

قوانین اخلاقیہ نلک ایکنی قوه مؤیدہ سی ده (طبیعت) اولدینی
ادما ایدیلورک دینیلورک : فضائل و رذائلک حصوله کتیردکری نتایج
طبیعیہ ، قانون اخلاقی ایچون قوتلی بر مؤیدہ در . چونکه طبیعت ،
قوانینه قارشو وقوعه کان هر بر تجاوزی جزاسز بر اقز . بناء علیه
رذیلته منہمک اولانلر ، نهایت بر کون طبیعتک سلسله اوضرایه رق
عحو اولوب کیدرلر ، بونلرک قاقبتی دیگر انسانلر ایچونده موجب
عبرت و انباء اولور .

م. شمس الدین

مطبوعات

مطبوعات ، ملتک آینه وجدانی ، ناطقه بیانی ، لسان ادب
و عرفانیدر . مطبوعات ، ملتک خامه معرفتی ، شاهد مدققی ، خادم

بر نیلیرنی خیر شعوری بر صورتده قبول ایتیش اولدقلری ایچوندرک
کندیلرندہ بویوله تجلیات اخلاقیہ کورلمکده در .

بو آدملر ، عصرلرندبری دینسر بر جماعت ایچنده یتشمش
اولسه لردی ، کندیلرندہ فضائل اخلاقیہ نامنه هیچ بر تھلی کوریلیمه جکی
شبه سزدی . یام یاملر بونک غیر قابل انکار بر نمونه سی دکیدر ؟

جمعیت بشریہ ، بر طاقم مناسباتک هیئت عمومیه سندن عبارت بر
عضویت کچی در . بو مناسباتک ناظم اساسیسی ایسه قوانین اخلاقیہ در .
جمعیتک زندہ و آهنگدار اوله بیلیمه سی آنجق بوقانونلر حقیقه رعایت
ایدلمکده ممکن اوله بیلیر . بر قانونه اطاعت عامه یی تأمین ایدمه جک
عوامل ایسه ، اوقانونک قوه مؤیدہ سی در . شوخالده بوقدر مناسبات
حقوقیه نلک دین اساسی اولان قوانین اخلاقیہ نلک مؤیدات طبیعیہ
واجتماعیه لرینک نلردن عبارت اولدینی آراشدیرمق بزم ایچون پک
مهم بر مسئله در . چونکه ، دینه بر قیمت اجتماعیه ویرمینلرک ، دینسر
بر جمعیتده اخلاق قانونلرینک حاکم اوله بیلیمه جکی ادما ایدنلرک
منحصراً بومؤیداته استناد ایتدکاری کورلمکده در .

بونلر دیورلرک : دین ، جمیتلر ایچون ضروریات اجتماعیه دن
دکدر . چونکه دینسر بر جمعیتده اخلاق قانونلری تمامی حاکم
اوله بیلور . اوخالده بوقانونلر سایه سنده ، (دین) لزوم اولمقسزین
اوجمیت آهنگدار بر صورتده تعالی ایدر ، کیدر . چونکه ، اخلاق
قانونلرینک ایفا ویا اخلاقه قارشو مکافات و مجازات ویرمه جک طبیعی
واجتماعی اوج قوه مؤیدہ موجوددر .

برنجی قوه مؤیدہ وجداندر . ایضا اولنان وظیفه دن متولد (محظوظیت) ،
ارتکاب ایدیلن قصورلری تعقیب ایدن (ندامت) قانون اخلاقی نلک
وجدانی قوه مؤیدہ لیدر .

فقط ، عجبا حقیقت حال ، شوادطایه موافقمیدر ؟ حس دینی دن
تمامیه آزاده اولان بر فردده بو محظوظیت و بوندامت حاصل اوله بیلورمی ؟
حاصل اوله بیلورسه ، بو ، قانون اخلاقی نلک نافذ و پایدار اوله بیلیمه سی
ایچون کافیمیدر ؟

حس دینی دن محروم بر فردده اخلاقی بر محظوظیت و ندامت
مؤیدہ سی بولنه میهنه وحشیارک افعال و حرکاتندن استدلال
ایدم بیلیرز . انسان ائی یمکدن ذوقیاب اولان بر یام یامده اخلاقک
محظوظیت و ندامت مؤیدہ لرینی آرامق پک تحف برشی اولور .
بونک ایچوندرک ، اخلاق علماسندن بعضیلری ، اقوام وحشیہ میانندہ
اخلاقیات بوقدر حکمنی ویرمشلردر [۱]

[۱] اخلاقیوندن بعضیلری ، بو حکمی قبول ایتدیرک بونک مقابل (هنوز حال
طفولیتده بولنان اقوام تزهنده اخلاقده حال ابتدائی ده در) دیمشلردر . فقط ،
ایستراولیکلارک ادعای موافق بولونسون ، ایستراولیکلارک دعوائی طوغری
اولسون ، هرابکی خاله کورده اخلاقک تکامل و انکشافک آنجق دن سایه سنده
ممکن اوله بیلدیکي نتیجه سی چیققدده در . اساساً اقوام وحشیہ نلک بیله ابتدائی بر دینلری
اولدینی شبه سزددر . فقط ، بزم قصد ایتدیکر دین ، طبیعی بونلرک دینی دکدر .